

NORSK LOVTIDEND

NY REKKE FOR 1945

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 12

Utgitt 8 september

1945

Innhold.

	Side
Midlert. lov om visse finansielle tiltak	117
Res. om innløsning av Norges banks sedler, registrering av bankinnskudd, verdipapirer m. m.	119
Prov. anordn. om betalingsutsettelse	126
» om ekstraordinær formuesoppgave pr. 9 september 1945	127

Midlertidig lov om visse finansielle tiltak.

5 sept.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13 juli 1945, sålydende:

§ 1. For å gjennomføre en sanering av pengevesenet kan det settes i verk innløsning av Norges banks sedler etter nærmere regler som Kongen gir. Bestemmelsene i lov om Norges bank av 23 april 1892 § 12 gjelder ikke for denne innløsning.

I samband med reglene om innløsning kan blant annet fastsettes:

- At retten til å få sedlene innløst skal falle bort hvis de ikke blir innlevert innen en nærmere fastsatt frist.
- At banker og andre institusjoner skal være pliktig til å bistå ved innløsningen mot slik godtgjøring og etter de nærmere regler som Finansdepartementet fastsetter.
- At innløsning kan utsettes til etter nærmere undersøkelse når det er grunn til mistanke om straffbart forhold som kan gi anledning til inndraging, om oppgivelse av uriktig navn eller liknende.
- At en nærmere fastsatt del av de sedler som leveres til innløsning, skal føres over til en rikskonto til kredit for eieren. Innskudd på rikskonto forrentes etter regler som fastsettes av Finansdepartementet, dog med minst $\frac{1}{4}$ % p. a. Renten betales av staten og er fritatt for inntektsbeskatning.

Motverdien av sedler som ikke innleveres til innløsning, tilfaller staten til nedbetaling av forskuddskontoen i Norges bank etter fra-

5 sept. drag av bankens utlegg i samband med innløsingen. Dog skal Norges bank få overført et beløp svarende til hva en må anta under vanlige forhold ville blitt stående uinnløst. Beløpets størrelse fastsettes av Finansdepartementet etter at uttalelse er innhentet fra banken. Det regnes ikke som inntekt i årsregnskapet (lov 23 april 1892 §§ 39 og 40).

§ 2. Kongen kan gi regler om plikt til registrering og om binding av innskudd eller annet, tilgodehavende i bank (aksjebank, sparebank eller Norges bank) eller på postgirokonto.

Herunder kan blant annet fastsettes:

- a. At registreringspliktige verdier tilfaller staten vederlagsfritt hvis ikke anmeldelse til registrering skjer innen en nærmere fastsatt frist.
- b. At intet må utbetales på et registreringspliktig tilgodehavende så lenge det ikke er anmeldt til registrering og at det ikke må overdras eller disponeres på annen måte.
- c. At reglene i lov om sjekker av 27 mai 1932 ikke skal være til hinder for særskilte bestemmelser om betaling av sjekker og om regress i sjekkforhold.
- d. At en nærmere fastsatt del av innskudd eller tilgodehavende som nevnt i første ledd, skal føres over til en rikskonto til kredit for eieren. Bestemmelsene i § 1 d, 2 og 3 punktum, får tilsvarende anvendelse.
- e. At innskudd på rikskonto ikke kan disponeres uten samtykke av Finansdepartementet eller den dette bestemmer, og at utlegg og annen tvangsforfølgning etter overføring til rikskonto skal stå tilbake for det offentlige skattekrav og inndragingskrav.

§ 3. Kongen kan gi regler om plikt til registrering av stats-, kommune-, hypotek- og kredittforeningsobligasjoner, andre ihendehaverobligasjoner, partialobligasjoner, aksjer og liknende verdipapirer, statsveksler, livspoliser samt dokumenter som representerer et krav på slike papirer.

Herunder kan blant annet fastsettes:

- a. At banker og andre institusjoner skal være pliktig til å bistå ved registreringen mot slik godtgjøring og etter de nærmere regler som Finansdepartementet fastsetter.
- b. At registreringspliktige papirer etter nærmere bestemmelse av Finansdepartementet kan overtas av staten uten vederlag, hvis ikke anmeldelse skjer innen en nærmere fastsatt frist.
- c. At registreringspliktige papirer eller utbytte på slike ikke må overdras, utbetales, innfris eller disponeres på annen måte så lenge anmeldelse til registrering ikke er skjedd.

§ 4. Den som forsettlig overtrer bestemmelser som er gitt i 5 sept. medhold av denne lov eller medvirker hertil straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder. På samme måte straffes forsøk. Overtredelsen anses som forseelse.

Den som uaktsomt forser seg som foran nevnt, straffes med bøter.

De verdier som en overtredelse gjelder, kan inndras ved dom til fordel for statskassen.

§ 5. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 5 september 1945.

HAAKON.

(L. S.)

Einar Gerhardsen.

O. Tostrup.

Kongelig resolusjon om innløsning av Norges banks 5 sept. sedler, registrering av bankinnskudd, verdipapirer m. m.

Med hjemmel i midlertidig lov om visse finansielle tiltak av 5 september 1945 §§ 1—3 fastsettes:

Kap. I. Innledning.

§ 1. Pr. 9 september 1945 skal det settes i verk innløsning av Norges banks sedler, registrering av bankinnskudd og verdipapirer m. m. etter de nærmere regler som er gitt i de etterfølgende bestemmelser.

Kap. II. Innløsning av Norges banks sedler m. m.

§ 2. Fra og med 9 september 1945 er Norges banks sedler av den sort som nå gjelder, ikke lenger tvungent betalingsmiddel, og Norges bank plikter bare å innløse dem etter bestemmelsene i disse regler. Dette gjelder også sedler utstedt av Norges bank i London. Fra og med samme tidspunkt er det forbudt å bruke sedler som foran nevnt til betaling eller å overdra dem i noen annen form mot eller uten vederlag. Skillemynthsedler på 2 og 1 krone omfattes ikke av disse regler.

Fra samme dag innløses sedlene således:

- a. Enhver som er bosatt i eller oppholder seg i Norge og som er tildelt rasjoneringskort, stemplet av vedkommende forsyningsnemnd og påført eierens navn og adresse, kan mot samtidig klipp

5 sept. av ekstramerkene E 342 og E 343 på rasjoneringskort for matvarer for 30 kortperiode (alle forbruksgrupper) få innløst i nye sedler inntil kr. 50 på hvert merke. Tilsvarende gjelder etter særskilte regler, utferdiget av Norges bank, for medlemmer av anstalthusholdninger og for norske militærpersoner, som ikke er tildelt eget rasjoneringskort.

b. Av seddelbeløp som ikke er innløst mot rasjoneringsmerker, innløses 60 % i nye sedler, utstedt av Norges bank. Beløpet kan avrundes oppad til nærmeste 5 kroner. Innløsingsstedet kan, når dets beholdning av nye sedler i øyeblikket er for knapp, i stedet for nye sedler helt eller delvis levere en anvisning, som på anfordring skal betales av Norges bank eller innløsingsstedet, så snart ny seddelbeholdning er kommet. Ingen restriksjoner kan pålegges betaling av slike anvisninger.

Utgjør de 60 % mer enn kr. 5 000, skal det overskytende godskrives eieren på særskilt konto i vedkommende bank. Kontoen disponeres etter forskrifter som Norges bank gir. Bestemmelsene i de to foregående punktumer gjelder dog ikke hvis eieren er en offentlig eller halvoffentlig innretning, og heller ikke aksje- og sparebanker samt forsikringselskaper.

c. Det beløp som etter bokstav b, 1 ledd, ikke innløses i nye sedler, overføres til en riksinnskuddskonto til kredit for eieren; jfr. § 19.

§ 3. Retten til å få sedlene innløst faller bort hvis de ikke er innlevert senest 22 september 1945, når det gjelder sedler som beror her i landet, og senest 6 oktober s. å. når det gjelder sedler som beror i utlandet. Norges bank kan forlenge disse frister for hele landet eller for visse distrikter og for utlandet.

Hvis eieren gjør det sannsynlig at det ikke kan legges ham til last at fristen er blitt oversittet, eller særlige omstendigheter ellers taler for det, kan Norges bank tillate innløsning også etter at de fastsatte frister er utløpet.

Motverdien av sedler som ikke innleveres til innløsning, tilfaller staten vederlagsfritt til nedbetaling av forskuddskontoen i Norges bank, etter fradrag av bankens utlegg i samband med innløsningen. Dog skal Norges bank få overført et beløp, svarende til hva en må anta under vanlige forhold ville blitt stående uinnløst. Beløpets størrelse fastsettes av Finansdepartementet etter at uttalelse er innhentet fra banken. Det regnes ikke som inntekt i årsregnskapet (lov 23 april 1892 §§ 39 og 40).

§ 4. Innløsningen foregår i Norges bank og dens avdelinger, aksje- og sparebankene samt de andre innløsingssteder som Norges bank måtte bestemme.

Innløsning etter § 2, b skal så vidt mulig skje under ett for hver 5 sept. eier og de personer han forsørger, og være ledsaget av oppgave på skjema som Norges bank fastsetter. For sedler som tilhører aksje- og sparebanker samt forsikringselskaper, kan Norges bank gi særskilte bestemmelser.

Innløsingstedet skal sortere oppgavene etter seddeleierens bostedskommuner og innen 10 november 1945 sende dem til den myndighet som Finansdepartementet bestemmer.

§ 5. Sedler som beror i utlandet, skal for å bli innløst, innen den fastsatte frist leveres inn til norsk legasjon eller norsk general-konsulat til videre forsendelse til Norges bank. Norges bank kan dog gi tillatelse til innsendelse direkte til banken.

Innløsning finner bare sted når Norges bank finner det godtgjort at sedlene er ervervet og ført ut av landet på rettmessig måte.

For sedler som Norges bank mottar til innløsning fra utlandet, blir kontantbeløpet på 60 % (jfr. § 2, b) ikke å utbetale, men å kreditere eieren på konto i Norges bank eller aksje- eller sparebank etter eierens ønske.

For innløsning av sedler som eies eller besittes av personer som kommer fra utlandet, allierte tropper eller fremmede makters representanter i Norge, utenlandske banker m. m. kan Norges bank fastsette særskilte regler.

§ 6. Postanvisninger og postkreditiver som er utferdiget (innbetalt) før 9 september 1945, innløses fullt ut av postverket i nye sedler når beløpet er mindre enn kr. 100. Samme regel gjelder for beløp som er inngått til postverket før 9 september 1945 på fordringer som er overlatt det til inkasso (postinkassasjon) og beløp som før nevnte dag er anvist til utbetaling på postgiro med bokført utbetalingskort.

Av beløp på kr. 100 og mer utbetales 60 % i Norges banks nye sedler, avrundet oppad til nærmeste 5 kroner, mens resten føres over til en riksinnskuddskonto til kredit for eieren; jfr. § 19. Denne innløsning kan bare finne sted gjennom bankene, og beløpet skal være ført opp på skjema for registrering av innskudd og annet tilgodehavende i bank.

Postanvisning som etter tidligere gjeldende avtale overføres til mottagerens bankkonto, skal anses som inngått på denne før 9 september 1945 når den er utferdiget (innbetalt) før denne dag.

§ 7. Er det grunn til mistanke om forhold som kan gi anledning til inndraging, om oppgivelse av uriktige navn eller liknende, skal innløsningen helt eller delvis utsettes inntil det har vært anledning til å foreta nærmere undersøkelse.

5 sept. Kap. III. Registrering av bankinnskudd m. m.

§ 8. Innskudd eller annet tilgodehavende som den 8 september 1945 inntår i Norges bank, aksjebank, sparebank eller annen spareinnetning eller på postgirokonto, skal senest 15 november 1945 meldes til vedkommende innetning til registrering. Dette gjelder også valutakonti, selv om det motsvarende innskudd inntår i den utenlandske bank for kundens regning og risiko. Finansdepartementet kan forlenge denne frist for hele landet eller for visse distrikter og for utlandet.

Finansdepartementet kan også på søknad samtykke i at melding etter utløpet av fristen blir å anse som foretatt i rett tid, når eieren gjør det sannsynlig at det ikke kan legges ham til last at fristen er blitt oversittet, eller særlige omstendigheter ellers taler for det.

Meldingen skal gis av den som eier innskuddet eller forvalter eller disponerer det for andre. Innskudd som tilhører en forsørget, meldes av forsørgeren. Har vedkommende flere innskudd i samme bank, skal meldingen skje under ett. Er innskuddet beheftet med pant, kan det meldes av pantaveren.

Finansdepartementet fastsetter skjema for meldingen.

Fritatt for melding er:

1. Alle innskudd på kr. 100 og derunder.
2. Innskudd på kr. 800 og derunder når kontoen er opprettet før 1 mai 1945.
3. Innskudd i skolesparekasser.
4. Innskudd som gjøres 9 september 1945 eller senere.
5. Innskudd eller tilgodehavende som en bank har i annen bank eller på postgirokonto.
6. Innskudd som tilhører offentlige innetninger m. m. etter Finansdepartementets nærmere bestemmelser.

Vedkommende innetning skal sortere meldingene etter innskuddseiernes bostedskommuner og innen 31 desember 1945 sende dem til den myndighet som Finansdepartementet bestemmer.

§ 9. På innskudd eller annet tilgodehavende som skal meldes etter § 8, må der ikke utbetales noe så lenge registreringen ikke er foretatt. Det kan heller ikke overdras, gjøres til gjenstand for kreditorforfølgning, anvendes til motregning eller disponeres på annen måte før registrering er foretatt.

Når innskudd på folio og andre tilgodehavender som kan heves på anfordring, og innskudd på bestemt tid (termininnskudd) er registrert, kan inntil kr. 800 disponeres fritt. Av det overskytende pr. 8 september 1945 skal 40 % føres over til en riksinnskuddskonto til kredit for eieren, jfr. § 19, 30 % kan disponeres fritt, mens 30 %

bare kan betales ut når det er nødvendig til drift av næring eller til andre nødvendige utgifter. Før utbetaling av de sistnevnte 30 % kan skje, skal det godtgjøres på betryggende måte at likvide midler ikke kan skaffes på annen måte. Overstiger det sistnevnte beløp kr. 100 000 i en kalendermåned, skal banken innberette utbetalingen til Norges bank.

Når innskudd på sparevilkår og 6 måneders oppsigelse er registrert, kan inntil kr. 800 disponeres fritt. Utgjør innskuddet pr. 8 september 1945 mer enn kr. 8 000, kan der utbetales inntil 10 %, dog ikke over kr. 10 000. Utbetaling utover dette kan bare skje, når det er nødvendig til drift av næring eller til andre nødvendige utgifter. Før utbetaling kan skje, skal det godtgjøres på betryggende måte at likvide midler ikke kan skaffes på annen måte.

Finansdepartementet kan treffe bestemmelse om ytterligere utbetalinger utover de beløp som er fastsatt i 2 og 3 ledd.

Innskudd som er fritatt for melding etter § 8, kan utbetales etter ellers gjeldende bestemmelser.

Innskudd og tilgodehavende som ikke er anmeldt til registrering innen den frist som er fastsatt i § 8, tilfaller staten vederlagsfritt til nedbetaling av forskuddskontoen i Norges bank. Vedkommende innretning gir oppgave over disse innskudd og tilgodehavender etter nærmere regler, fastsatt av Finansdepartementet.

§ 10. Sjekker og andre anvisninger på banker, som er utstedt før 9 september 1945 av andre enn banker, må 9 september 1945 eller senere ikke betales av påtrukne bank unntatt i de tilfelle som er nevnt i 2 ledd.

Er sånn sjekk før 9 september 1945 enten bekreftet eller notert av påtrukne bank, diskontert i bank eller levert bank til inkasso, kan påtrukne bank betale til sjekkeieren eller en innkasserende bank uansett om det tilgodehavende som der er trukket på, er registrert. Påtrukne bank skal med hensyn til registrering og overføring til riksinnskuddskonto behandle beløpet som utgått av kontoen før 9 september 1945. Betaling til andre sjekkeiere enn banker må, hvis beløpet betales denne dag eller senere, bare skje på en av de måter som er nevnt i § 11.

§ 11. Hvis postremisser, sjekker, akkreditiver og liknende, utstedt av bank før 9 september 1945, 9 september 1945 eller senere skal betales av bank til andre enn banker, må den være registrert etter reglene i § 8 og betaling kan bare skje på en av følgende måter etter eierens valg:

1. Av beløpet betales 60 % i Norges banks nye sedler, avrundet oppad til nærmeste 5 kroner, mens resten føres over til riksinnskuddskonto til kredit for eieren; jfr. § 19.

5 sept. § 12. Hvis eieren har foliokonto opprettet før 9 september 1945, kan beløpet innsettes på denne. Beløpet behandles med hensyn til registrering og overføring til riksinnskuddskonto som inngått på kontoen før 9 september 1945.

Tilsvarende regel gjelder gireringsoppdrag gitt en bank før 9 september 1945.

§ 12. Den som før 9 september 1945 har mottatt postremisse, sjekk eller liknende dokument utstedt eller bekreftet av bank, kan ikke gjøre regress gjeldende hvis han kan få betaling på en av de måter som er nevnt i § 11, med mindre det er mot avtale eller stilltende forutsetning å betale med sånt dokument. Tilsvarende regel gjelder for gireringsoppdrag.

Den som før den nevnte dag har levert en sjekk eller liknende til inkasso (jfr. § 10, 2 ledd), kan ikke tilbakekalle inkassooppdraget når der kan fås dekning for sjekken på en av de måter som er nevnt i § 11.

§ 13. Med mindre Finansdepartementet treffer annen bestemmelse kan bankkreditt som er bevilget før 9 september 1945, ikke disponeres uten etter nærmere avtale med vedkommende bank.

Kap. IV. Registrering av verdipapirer.

§ 14. Følgende verdipapirer og dokumenter som representerer et krav på slike papirer, skal meldes til registrering:

- a. Ihendehaverobligasjoner, partialobligasjoner og liknende.
- b. Statsveksler.
- c. Aksjebrev og andre dokumenter som er bevis for selskapsrettigheter.

Finansdepartementet avgjør om et verdipapir omfattes av registreringen og kan gjøre unntak fra registreringsplikten.

Finansdepartementet fastsetter skjema for meldingen.

§ 15. Melding til registrering foregår innen 15 november 1945 for obligasjoner og statsveksler i Norges bank og dens avdelinger, aksje- og sparebankene samt de andre steder som Finansdepartementet måtte bestemme, og for aksjebrev og andre dokumenter som nevnt i § 14, 1 ledd, bokstav c, hos vedkommende selskap. Aksjebrev og andre dokumenter som er bevis for selskapsrettigheter i utenlandske selskaper meldes til registrering hos Registreringsdirektoratet. Finansdepartementet kan forlenge denne frist for hele landet eller for visse distrikter og for utlandet.

Finansdepartementet kan på søknad samtykke i at melding etter utløpet av fristen blir å anse som foretatt i rett tid, når eieren gjør det sannsynlig at det ikke kan legges ham til last at fristen er blitt oversittet eller særlige omstendigheter ellers taler for det.

Meldingen skal foretas av den som 8 september 1945 eier verdipapiret eller forvalter eller disponerer det for andre. 5 sept.

Verdipapir som tilhører en forsørget, meldes av forsørgeren. Er verdipapiret pantsatt, kan det meldes av pantaveren.

Verdipapir som er solgt før 9 september 1945, skal meldes av selgeren hvis han før denne dag ikke har fått betaling for det. Dette gjelder også om selgeren allerede har levert verdipapiret til megler eller liknende. Er verdipapiret levert til den nye eier før 9 september 1945, påligger registreringsplikten denne, selv om verdipapiret ikke er betalt.

For verdipapir som tilhører eller forvaltes av staten, kommuner, offentlige og kommunale innretninger, Norges bank, de statsgaranterte banker, aksje- og sparebanker samt livsforsikringselskaper, kan Finansdepartementet gi særskilte bestemmelser.

§ 16. Registreringstedet registrerer de anmeldte verdipapirer og gir anmelderen bevitnelse om registreringen etter Finansdepartementets nærmere bestemmelse.

Er det grunn til mistanke om forhold som kan gi anledning til inndraging, om oppgivelse av uriktig navn og liknende, skal registrering nektes eller utsettes inntil det har vært anledning til å foreta nærmere undersøkelse.

Er eieren bosatt i utlandet eller beror verdipapirene utenfor Norge, må det før registreringen godtgjøres at verdipapirene er ervervet og ført ut av landet på rettmessig måte.

§ 17. Vedkommende registreringsted skal sortere meldingene etter eierens bostedskommune og innen 31 desember 1945 sende dem til den myndighet som Finansdepartementet bestemmer.

Selskapene skal sammenholde meldingene med sine aksjebøker eller lister over parthavere og andelshavere og anmerke på meldingen mulige uoverensstemmelser. De skal dessuten gi oppgave over aksjebrev, parter og andeler som ikke er meldt, med tilføyelse av navn og adresse på den som er oppført som eier i aksjeboken eller listen over parthavere og andelseiere.

§ 18. Fordringer på grunnlag av registreringspliktige verdipapirer eller rente eller utbytte i enhver form på slike må etter 9 september 1945 ikke overdras, utbetales, innfries, gjøres til gjenstand for kreditorforfølgning, anvendes til motregning eller disponeres på annen måte så lenge melding ikke er gitt. Dette gjelder også om verdipapiret eller rentene m. m. er forfalt til betaling før 9 september 1945 men først presenteres til innløsning etter denne dag. For rettsgyldig å kunne omsettes, må vedkommende verdipapir være ledsaget av bevitnelse om registrering.

Verdipapirer som ikke er meldt til registrering innen den frist

5 sept. som er bestemt i § 15, skal overtas av staten vederlagsfritt til medbetaling av forskuddskontoen i Norges bank. Forfalne renter og utbytte på slike papirer som ikke er hevet ett år etter forfall, skal betales inn til staten av skyldneren eller kommisjonæren for lånet. Det samme gjelder uttrukne verdipapirer og verdipapirer som er forfalt til betaling, helt eller delvis, på annen måte. Staten kan kreve å få overlevert verdipapiret av den som sitter med det.

Kap. V. Forskjellige bestemmelser.

§ 19. Riksinnskuddskontiene (jfr. § 2, c, § 6, 2 ledd, § 9, 2 ledd, § 10, 2 ledd, og § 11, punkt 1 og 2) opprettes til kredit for eieren med angivelse av eierens navn, stilling og bopel. De forrentes etter regler som fastsettes av Finansdepartementet, dog med minst $\frac{1}{4}$ % årlig og betales tilbake etter Finansdepartementets nærmere bestemmelse, når den pengepolitiske situasjon gjør det berettiget. Finansdepartementet kan dog uten å være bundet av dette hensyn frigi riksinnskudd som tilhører offentlige innretninger m. m. Renten betales av staten og er fritatt for inntektsbeskatning.

Innskudd på riksinnskuddskonto kan ikke overdras eller pantsettes uten samtykke av Norges bank. Utlegg og annen tvangsforfølgning skal stå tilbake for det offentlige skattekrav og inndragingskrav.

§ 20. For sitt arbeid med innløsingen av pengesedler og registrering av bankinnskudd og verdipapirer m. m. får aksje- og sparebankene m. m. slik godtgjøring som Finansdepartementet bestemmer.

Når det gjelder innløsingen av pengesedler, betales godtgjøringen av Norges bank, ellers av staten.

§ 21. Innløsingen av pengesedler gjennomføres under ledelse av direksjonen for Norges bank.

Til å forestå registreringen av bankinnskudd og verdipapirer opprettes under Finansdepartementet et midlertidig direktorat (Registreringsdirektoratet) med en direktør og det personale departementet til enhver tid bestemmer.

Til bistand for direktoratet oppnevnes et rådgivende utvalg med innsikt i bankvesen, verdipapirer og likningsarbeid.

5 sept.

Provisorisk anordning om betalingsutsettelse.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Med hjemmel i Grunnlovens § 17 fastsettes:

§ 1. Pengekrav som er forfalt til betaling før lørdag 8 september 1945 eller som forfaller i tiden fra og med lørdag 8 sep-

tember 1945 til og med lørdag 15 september 1945, kan ikke kreves 5 sept.
betalt før mandag 17 september 1945.

For den utsettelsestid som benyttes, svares av krav som ikke er rentebærende, en årlig rente av $3\frac{1}{2}$ % og av andre krav samme rente som ellers etter forfall.

Foranstående bestemmelser gjelder ikke for krav som er oppstått 9 september 1945 eller senere.

§ 2. Denne ordning trer i kraft straks.

Gitt på Oslo slott 5 september 1945.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON.

(L. S.)

Einar Gerhardsen.

O. Tostrup.

Provisorisk anordning om ekstraordinær formues- 5 sept.
oppgave pr. 9 september 1945.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Med hjemmel i Grunnlovens § 17 fastsettes:

Kap. I. Ekstraordinær formuesoppgave.

§ 1. Følgende personer og institusjoner skal gi oppgave over sin formue pr. 9 september 1945 etter reglene i denne anordning.

a. Personer som 9 september 1945 er bosatt her i riket (landskattelovens § 17, byskattelovens § 12).

b. Selskaper, boer, foreninger, stiftelser og andre innretninger av enhver art som står under selvstendig bestyrelse for så vidt de 9 september 1945 er hjemmehørende her i riket.

c. Norske statsborgere som 9 september 1945 er bosatt i utlandet, for så vidt de er ansatt i den norske stats tjeneste eller har forlatt landet etter 1 september 1939.

d. Andre personer som 9 september 1945 er bosatt i utlandet og selskaper og andre innretninger som samme dag er hjemmehørende i utlandet når de har formue som etter landskattelovens § 15, byskattelovens § 10, begge bokstav c, skattlegges her i riket.

Opgaveplikten for personer og institusjoner som nevnt under foregående ledds bokstav b og c gjelder uten hensyn til skattelovenes bestemmelser om skatteplikt.

§ 2. Unntatt fra oppgaveplikt etter § 1 er:

a. Kongen og den kongelige familie.

b. Staten og fylkes-, herreds- og bykommuner.

5 sept. c. Banker og forsikringselskaper samt hypotekforeninger hvis planer er stadfestet av Kongen.

d. Enhver hvis samlede formuesverdier, jfr. § 4, uten fradrag av gjeldsforpliktelser ikke overstiger kr. 10 000. Ved avgjørelsen av om oppgaveplikt foreligger etter første punktum medregnes verdien av biler, lystfartøyer, bok-, mynt-, frimerke- og andre samlinger, malerier og andre kunstgjenstander, antikviteter, smykker, pelsverk, flygler og pianoer og annet særlig kostbart innbo, men ikke verdien av annet innbo og løsøre som ikke gir inntekt.

Finansdepartementet kan når særlige omstendigheter foreligger gjøre unntak fra oppgaveplikten.

§ 3. Mann og hustru som ikke til stadighet lever atskilt skal inngi felles formuesoppgave. Det samme gjelder for familieoverhodet og barn (herunder pleie- og adoptivbarn) som 9 september 1945 ikke har fylt 21 år og ikke har selvstendig arbeid. Hustru kan dog gi inn særskilt oppgave over særeiemidler.

Om oppgaveplikt foreligger etter § 2, bokstav d, avgjøres alltid under ett for personer som nevnt i denne paragrafs første ledd.

§ 4. Formuesoppgaven skal inneholde en fullstendig og spesifisert fortegnelse over den oppgavepliktiges rørlige og urørlige eiendom samt utestående fordringer og påhvilende gjeld pr. 9 september 1945 og skal gis på et særskilt skjema som fastsettes av Finansdepartementet.

Bestemmelsene i landskattelovens §§ 36 til 40, byskattelovens §§ 30 til 34, om hva som skal regnes med til formue og gjeld og om verdsettelsen av formuen får tilsvarende anvendelse. Dessuten skal oppgaven omfatte:

a. En spesifisert fortegnelse over aksjer (parter) i aksjeselskaper (herunder boligaksjeselskaper) og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper.

b. En spesifisert fortegnelse over innbo og løsøre som nevnt i § 2, bokstav d.

I oppgaven kan det kreves nærmere opplysninger om tegnede forsikringer og om innbetalinger på skattekrav som pr. 9 september 1945 ikke er forfalt til betaling. Videre kan det kreves en spesifisert fortegnelse over beløp på samlet kr. 5 000 eller mer som den oppgavepliktige har betalt eller mottatt som forskudd for formuesgoder eller andre ytelser som skal leveres eller ytes etter det nevnte tidspunkt. Gjeld og fordringer kan kreves spesifisert i samsvar med bestemmelsene i landskattelovens § 57, byskattelovens § 49, begges annet ledd (tilleggslover av 7 desember 1944).

For oppgavepliktige som nevnt i § 1, bokstav a til c, medtas også formue, derunder fast eiendom, i utlandet.

Den som er regnskapspliktig eller som er bokføringspliktig i henhold til bestemmelsene om omsetningsavgift, skal til bruk ved formuesoppgaven foreta regnskapsoppgjør pr. 9 september 1945 etter nærmere regler som gis av Finansdepartementet. Vareopptellingslister som settes opp ved dette oppgjør skal oppbevares i minst 10 år.

Oppgavepliktige etter § 1, bokstav d, skal bare gi oppgave over formuesverdier som skattlegges her i riket etter landskattelovens § 23, byskattelovens § 18, begges første og siste ledd.

Når særlige omstendigheter foreligger kan Finansdepartementet helt eller delvis fritta fra plikten til å gi en fullstendig og spesifisert fortegnelse.

§ 5. Oppgaveskjemaene utleveres av likningsmyndighetene til tid og sted som disse kunngjør. Skjemaet skal i utfylt stand sendes likningsmyndighetene i det distrikt hvor den oppgavepliktige er boscatt eller hjemmehørende 9 september 1945. Oppgavepliktige etter § 1, bokstav c, ska gi oppgaven inn til Oslo likningskontor. Oppgavepliktige etter § 1, bokstav d, skal sende oppgaven til likningsmyndighetene i det distrikt hvor vedkommende etter landskattelovens § 23, byskattelovens § 18, begges første og siste ledd, i tilfelle skal iliknes kommuneskatt. Oppgavepliktig som er tvangsevakuert fra en kommune i Finnmark eller Troms fylke, skal sende oppgaven til skatteinspektøren i det fylke hvor den tidligere bosteds- eller hjemstedskommune ligger.

For selskaper og innretninger m. v. skal oppgaven avgis og undertegnes av styret eller dets formann. For umyndige avgis oppgaven av vegen.

Er den oppgavepliktige ved fravær, sykdom eller annet gyldig forfall hindret fra personlig å avgi oppgaven, er han forpliktet til om mulig å avgi oppgaven gjennom fullmektig.

Oppgaven skal inngis innen 15 november 1945. Når særlige omstendigheter foreligger kan likningsmyndighetene i det enkelte distrikt forlenge fristen med inntil 1 måned. Oppgavepliktige etter § 1, bokstav c og d, skal inngi oppgave innen 30 november 1945. Likningsmyndighetene kan om nødvendig tilstå den enkelte oppgavepliktige utsettelse med inngivelse av oppgaven, dog ikke ut over 31 desember 1945.

§ 6. Den som ikke etterkommer påbud om i formuesoppgaven å oppgi nøyaktig navn og adresse på fordringshavere for beløp på kr. 1 000 eller mer, med angivelse av gjeldens størrelse (§ 4, tredje ledds siste punktum, jfr. landskattelovens § 57, byskattelovens § 49, begges annet ledd) har ved senere likninger ikke krav på fradrag for vedkommende gjeldsposter.

5 sept. Kap. II. *Kontrollforskrifter.*

§ 7. Likningsmyndighetene kan etter bemyndigelse av skatteinspektøren for det enkelte tilfelle forlange å få adgang til, selv eller ved sakkyndige, å foreta vurdering av innbo og annet løsøre som nevnt i § 2, bokstav d, samt besetning. Likningsmyndighetene i Oslo og Bergen kan forlange å få adgang til å foreta vurdering som nevnt uten bemyndigelse.

§ 8. Når likningsmyndighetene krever det, plikter enhver ervervsdrivende å gi alle opplysninger han har om varer som han har kjøpt av eller solgt til navngitt person eller selskap m. v. Tilsvarende regel gjelder for varer som han enten selv har omsatt, bearbeidet eller transportert, eller som han har formidlet omsatt, bearbeidet eller transportert av andre.

§ 9. Banker og forsikringselskaper samt hypotekforeninger hvis planer er stadfestet av Kongen, plikter å gi opplysninger om utlån, deposita og andre økonomiske mellomværender av enhver art med kunder, medlemmer m. v. Forsikringselskaper plikter dessuten å gi opplysninger om tegnede forsikringer.

Meglere plikter å gi opplysninger om omsetninger og andre forretningstilfelle som er formidlet av dem.

Enhver som har midler under forvaltning for noen, plikter å gi opplysninger om de hos dem inntående midler.

Finansdepartementet gir nærmere regler om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 10. De bestemmelser som er gitt i de alminnelige skattelover med sikte på å gjennomføre kontroll med de skattepliktiges selvangivelser og andre oppgaver til likningsmyndighetene, får tilsvarende anvendelse ved prøvingen av de ekstraordinære formuesoppgaver.

§ 11. Riksskattestyrets formann kan pålegge den som ikke gir opplysninger eller oppgaver som nevnt i §§ 8 eller 9 å gi de forlangte opplysninger under en daglig løpende mulkt. Det samme gjelder for den som nekter å gi likningsmyndighetene eller sakkyndige adgang til å foreta vurdering som nevnt i § 7. Pålegg til selskap, forening, innretning eller organisasjon rettes til styret og sendes hvert enkelt styremedlem i rekommandert brev. Mulkten kan drives inn så vel hos medlemmene av styret som hos selskapet, foreningen, innretningen eller organisasjonen. Inndrivingen skjer ved utpanting. Mulkten tilfaller statskassen.

Kap. III. *Forskjellige bestemmelser.*

§ 12. Enhver plikter å føre fortegnelse over gjenstander som nevnt i § 2, bokstav d, som erverves i tiden etter 9 september 1945 og fram til et tidspunkt som Finansdepartementet senere bestemmer. Fortegnelsen skal gi opplysninger om gjenstandens art, fra hvem

den er ervervet samt kjøpesum. Fortegnelsen skal på forlangende forevises likningsmyndighetene. 5 sept.

Videre påligger det enhver oppgavepliktig i tidsrom som foran nevnt å føre slike notater m. v. at han på anmodning fra likningsmyndighetene kan gjøre rede for de endringer som hans formuestilling har undergått.

§ 13. Fra 9 september 1945 og inntil 30 juni 1947 eller det tidspunkt som Finansdepartementet bestemmer kan gjenkjøpsverdien av livsforsikringspoliser ikke utbetales, stilles som sikkerhet for lån hos selskapet eller andre, eller disponeres over på annen måte, når gjenkjøpsverdien av polisen eller av flere poliser som den forsikrede eller forsikringstakeren har i samme selskap, overstiger kr. 10 000.

Forsikringssum som på grunn av oppnåelse av den i polisen fastsatte alder forfaller til utbetaling i det tidsrom som er nevnt i første ledd kan ikke utbetales eller disponeres over på annen måte før 1 juli 1947 eller det tidligere tidspunkt som Finansdepartementet bestemmer når forsikringen er tegnet for kortere tid enn 10 år og forsikringssummen eller — i tilfelle den forsikrede eller forsikringstakeren har flere poliser i selskapet — forsikringssummene, tillagt gjenkjøpsverdien av gjenstående poliser, overstiger kr. 10 000.

Finansdepartementet kan gi nærmere regler om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragraf og gjøre unntak fra bestemmelsene.

§ 14. Den som forsettlig eller grovt uaktsomt unnlater å sende inn i rett tid formuesoppgave etter denne anordning eller i oppgaven gir uriktige, villedende eller ufullstendige opplysninger eller på annen måte overtrer bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne anordning eller som medvirker hertil, straffes med fengsel inntil 2 år eller med bøter inntil kr. 200 000 eller med begge deler.

Overtredelse anses som forseelse.

§ 15. Finansdepartementet kan overdra sin myndighet etter denne anordning til annen offentlig myndighet.

§ 16. Denne anordning trer i kraft straks.

Gitt på Oslo slott 5 september 1945.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON.

(L. S.)

Einar Gerhardsen.

O. Tostrup.

Utgiver: Byråsjef C. Lampe.